

opdrachtgever Vastgoed Moorwijk B.V.
project Project Moorwijk
Actualisatie flora- en faunaonderzoek
2012

nummer 319120030-A
datum 10-12-2012

• kantoor Roermond
Kapellerlaan 179
Postbus 120
6040 AC Roermond
Telefoon 0475 330 271
Fax 0475 330 010
E-mail roermond@taken.nl

○ kantoor Bilthoven
Soestdijkseweg Zuid 260
3721 AK Bilthoven
E-mail bilthoven@taken.nl

○ kantoor Zwolle
Burg. Roelenweg 31
8031 ES Zwolle
E-mail zwolle@taken.nl

eerdere datum 28.11.2012, 08.12.2012
trefwoorden flora, fauna, boxtel

© TAKEN Adviseurs en Ingenieurs 10 december 2012

Niets uit dit rapport of bijbehorende tekeningen mag worden vervaelvoudigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder schriftelijke vermelding van opdrachtgever en Taken B.V., noch mag het zonder bronvermelding worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

foto 1: Halderheideweg, richting het noorden

foto 2: Parkweg, richting het zuiden

Inhoudsopgave

	<i>Blz.</i>
1. Inleiding	5
1.1. Aanleiding, opdracht en doelstelling	5
1.2. Beknopte beschrijving van het onderzoeksgebied	5
1.3. Relatie tot natuurgebieden in de omgeving	
1.4. Methodiek en indeling rapport	6
 2. Resultaten archiefonderzoek	 9
 3. Resultaten veldonderzoek en conclusies	 13
3.1. Biotopen en flora	13
3.2. Fauna	15
3.3. Conclusies betreffende aanwezigheid van beschermde soorten	18
 4. Het voornemen, effecten en mitigatie	 19
4.1. Beschrijving van het voornemen	19
4.2. Effecten op flora en fauna en mitigatie	19
 5. Toetsing aan wetgeving, natuurbeleid en conclusies	 23
5.1. Wettelijk kader	23
5.2. Toetsing en conclusies	25

Bijlagen

1. Gebied Moorwijk, besluitvlak EHS vervalt

Figuren

1. Project Moorwijk, Inrichtingsontwerp d.d. 07-07-2009 4
2. Ligging van het onderzoeksgebied en relatie tot plandelen A, B en C 6

Kaarten

1. Archief- en veldwaarnemingen

figuur 1: Project Moorwijk, Inrichtingsontwerp d.d. 07-07-2009

foto 3: Heerenven, in het zuiden van het onderzoeksgebied

I. Inleiding

I.1. Aanleiding, opdracht en doelstelling

Vastgoed Moorwijk BV is voornemens appartementen en bosvilla's te realiseren in het gebied Moorwijk in de gemeente Boxtel, tussen de Halderheideweg (zie foto 1, pag. 2), de Molenwijkseweg en de Parkweg (zie foto 2, pag. 2), aansluitend aan een bestaande villawijk, vergelijk figuur 1 (pag. 4). Hiervoor dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd. In dat kader is er in 2004-2006 een onderzoek gedaan naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied¹. Naar aanleiding van gesprekken tussen het College van B&W en Gedeputeerde Staten is in 2008 het gebied nogmaals onderzocht². Inmiddels zijn vier jaar verstreken en is de bestemmingswijziging nog niet doorgevoerd. Thans dient de gemeente ingevolge de uitspraak van de Raad van State van 25 april 2012 het bestemmingsplan aan te passen en dient het plan vóór 25 april 2013 de planologische procedure te hebben doorlopen. Gezien de verstreken tijd is er echter opnieuw behoefte aan een actualisatie van het onderzoek naar de natuurwaarden. Het rapport uit 2008 (noot 2) vormt hiervoor het vertrekpunt. Het doel van het onderzoek is om op verzoek van de gemeente nogmaals na te gaan welke natuurwaarden binnen en in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig zijn en welke vervolgstappen eventueel nodig zijn in het kader van wet- en regelgeving, waaronder de Flora- en faunawet.

I.2. Beknopte beschrijving van het onderzoeksgebied

Figuur 2 (pag. 6) geeft de situering van het onderzoeksgebied weer. Het projectgebied, bestaande uit de plandelen A, B en C, ligt binnen dit onderzoeksgebied en vormt daarvan ongeveer 50% (van de totale oppervlakte van 7,6 ha). Het gaat om de terreindelen die grenzen aan de Parkweg en de Halderheideweg.

Het onderzoeksgebied heeft een parkachtig karakter met veel bosschages in de

---

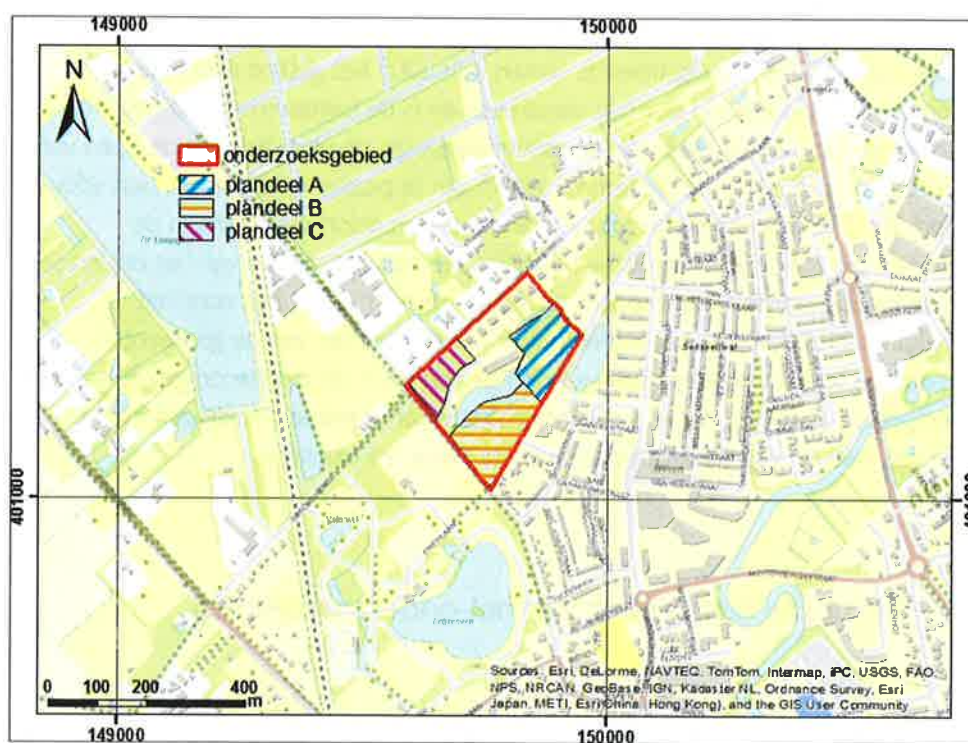
¹ Taken Landschapsplanning bv. 2007. *Ecologisch onderzoek Moorwijk te Boxtel*. Rapp. 1754-C d.d. 15.02.2007, i.o.v. Vastgoed Moorwijk BV.

² Taken Landschapsarchitectuur & Ecologie. 2008. *Actualisatie ecologisch onderzoek*. Rapp. 00134-H d.d. 14.11.2008 i.o.v. Vastgoed Moorwijk BV.

periferie en solitaire bomen. Er liggen een tweetal vijvers in het gebied, het Heerenven (zie foto 3, pag. 4) en de Vijver Parkweg (zie foto 13, pag. 22). Ongeveer in het midden bevindt zich een bestaand appartementencomplex (zie foto 4, pag. 8), terwijl langs de Halderheideweg in het noorden een zestal villa's staan. Overigens maken dit complex, de reeds gebouwde woningen aan de Halderheideweg en de daartoe behorende gronden geen deel uit van het plangebied.

Ook het gebied ten noorden en westen van het onderzoeksgebied is parkachtig van karakter met villa's die in het bos tussen dit deel van Moorwijk en Sparrenrijk staan gesitueerd. Ten oosten van het onderzoeksgebied ligt een woonwijk van Boxtel met dichte bebouwing. Ten zuiden van het gebied, tussen de Molenwijkseweg en de spoorlijn Eindhoven – Den Bosch, bevindt zich een complex met sportvelden, bos en vennen, waaronder het Leijnsven.

figuur 2: Ligging van het onderzoeksgebied en relatie tot plandelen A, B en C

I.3. Relatie tot natuurgebieden in de omgeving

Algemeen

Voor een beschrijving van de omliggende natuurgebieden zij verwezen naar de eerder genoemde rapporten (zie voetnoten 1 en 2 op pag. 5).

Natura 2000-gebieden

Het dichtst bij gelegen Natura 2000-gebied is het gebied Kampina en Oisterwijkse bossen en vennen, op ruim 3 km naar het westen. Gezien deze afstand is er redelijkerwijs geen effect van het voornemen op genoemd natuurgebied te verwachten en wordt er in het kader van de omderhavige quick scan verder geen aandacht aan besteed.

Ecologisch Hoofdstructuur

In het verleden is door Gedeputeerde Staten en het College van B&W er (ten onrechte) vanuit gegaan dat het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied in het Streekplan Brabant in Balans (2002), het Uitwerkingsplan Boxtel, Haaren en Sint Michielsgestel (2004), de Interim Structuurvisie (2008) en de Paraplunota (2008) behoorde tot de EHS, categorie 'multifunctioneel bos' (zie genoemd rapport 00134-H). Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben echter bij vaststelling van de Verordening ruimte Noord-Brabant, fase I, op 9 juli 2010 bij amendement A3 vastgesteld en in het definitieve besluit 45/10 E d.d. 9 juli 2010 vastgelegd, dat er in genoemde elkaar opvolgende plannen ook in onderhavig deel van het gebied Moorwijk geen sprake is (geweest) van EHS. Daarom in op de kaartlaag EHS, behorend bij de Verordening ruimte, de aanduiding EHS ook voor onderhavig deel van het gebied Moorwijk te Boxtel vervallen. De aanpassing betreft uitsluitend de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied, waar ook de plandelen B en C zijn voorzien. De noordelijke helft en plandeel A was reeds aangeduid als Bestaand stedelijk gebied, zie bijlage I.

I.4. Methodiek en indeling rapport

Er is archief- en veldonderzoek uitgevoerd. Het archiefonderzoek betreft het analyseren van in het verleden verzamelde gegevens over flora en fauna in het projectgebied en de directe omgeving ervan. Daartoe zijn gegevens opgevraagd uit het Natuurloket (www.natuurloket.nl).

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 16 november 2012 en bestond uit een quickscan. Bij de quickscan zijn met name de bosschages en de daarin bijzondere

bomen bekeken, alsmede de sloitaire bomen binnen het onderzoeksgebied. Tevens is een inschatting gemaakt van potentiële natuurwaarden. Er zijn ook foto's gemaakt, waarvan een aantal in voorliggend rapport zijn opgenomen.

In hoofdstukken 2 en 3 worden de resultaten van het onderzoek naar bestaande natuurwaarden gepresenteerd, respectievelijk archiefgegevens en informatie van recente veldbezoek. Aan het slot van hoofdstuk 3 worden daaruit conclusies getrokken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de te verwachten effecten. In hoofdstuk 5 vindt toetsing plaats aan de geldende wet- en regelgeving, waaruit tenslotte eventueel noodzakelijke vervolgstappen de revue passeren.

foto 4: Heerenven, met appartementencomplex op de achtergrond

2. Resultaten archiefonderzoek

De Gegevensautoriteit Natuur onderhoudt een databestand van gevalideerde waarnemingen van flora en fauna van particulieren en natuurorganisaties (website www.natuurloket.nl) De gegevens kunnen op kilometerhokbasis worden opgevraagd. Het onderzoeksgebied ligt geheel binnen kilometerhok x=149/y=401 (amersfoortse coördinaten in km linksonder; vergelijk figuur 1). Per soortgroep volgt hieronder een toelichting op de verkregen data. Alleen de relevante soortgroepen worden behandeld.

Flora

Er zijn van de in totaal 593 waarnemingen van vaatplanten 53 waarnemingen van wettelijk beschermde soorten (Ffw-soorten) en Rodelijst-soorten (RL-soorten) binnen het kilometerhok, verdeeld over:

- 9 waarnemingen van tabel 1-soorten Ffw³: brede/duinwespenorchis (4) en koningsvaren (5);
- 1 waarnemingen van een tabel 2-soort Ffw: waterdrieblad (al vrij oud, namelijk 1997);
- 35 waarnemingen van RL-soorten, categorie Gevoelig: bosdroogbloem (1), dubbelloof (29), hondsviooltje (1), stekelbrem (2), wateraardbei (1) en waterdrieblad (1);
- 8 waarnemingen van RL-soorten, categorie Kwetsbaar: moerashertshooi (7) en stomp fonteinkruid (1).

Van de koningsvaren zijn drie waarnemingen te localiseren (puntwaarnemingen); deze liggen op ruim 500 m afstand ten noorden van het onderzoeksgebied. De overige waarnemingen van Ffw-soorten betreffen kilometerhokwaarnemingen. Ongeveer de helft van de waarnemingen van dubbelloof zijn eveneens te localiseren en liggen op ruim 500 m afstand naar het noorden. De overige waarnemingen van Rodelijstsoorten hebben betrekking op gebieden van meer dan 250 ha, die niet preciezer te localiseren zijn. Er kunnen daarom geen conclusies worden getrokken over het al dan niet voorkomen van genoemde soorten binnen het projectgebied. Dit kan alleen in combinatie met een inschatting op basis van geschikte biotopen. Aangezien er binnen het onderzoeksgebied vennen voorkomen, is het voorkomen van de genoemde waterplanten (moerashertshooi, wateraardbei, waterdrieblad en stomp fonteinkruid) niet uit te sluiten. Ook de wespenorchis kan voorkomen, evenals

---

³ In hoofdstuk 5 wordt uitleg gegeven over de verschillende categorieën beschermde soorten

bosdroogbloem, dubbelloof en hondsviooltje. Voor koningsvaren en stekelbrem ontbreken geschikte biotopen (groeiplaatsen) binnen het onderzoeksgebied.

Vleermuizen

Binnen het onderzochte kilometerhok zijn geen waarnemingen beschikbaar van vleermuizen, welke alle tot de strengst beschermde categorie behoren (tabel 3-soorten). Het is echter wel aannemelijk dat er vleermuizen binnen het onderzoeksgebied voorkomen, maar er is hier tot nu toe geen systematisch onderzoek gedaan.

Overige zoogdieren

Tabel 3-soorten. Waarnemingen van andere tabel 3-soorten dan vleermuizen zijn evenmin beschikbaar.

Tabel 2-soorten. Er is één waarneming in de nabije omgeving (circa 500 m) van een eekhoorn (zichtwaarneming), uit 2012. Andere waarnemingen van de eekhoorn zijn van gebieden verder naar het noorden. Van andere tabel 2-soorten, zoals steenmarter, zijn er geen waarnemingen.

Tabel 1-soorten. Er zijn 38 waarnemingen van de volgende soorten: bunzing, egel, haas, konijn, ree en woelrat. De localiseerbare waarnemingen zijn op kaart 1 uitgeplot.

(Broed)vogels

Van alle faunawaarnemingen binnen het onderhavige kilometerhok (1.610) hebben verreweg de meeste (1.107 = 68,8%) betrekking op vogels. Van al deze waarnemingen hebben 214 waarnemingen zeker betrekking op een territorium (Monitoringsproject broedvogels van SOVON, periode 2000-2007). Daarnaast zijn er 75 'losse waarnemingen', die tevens betrekking hebben op territoriaal gedrag (nest-indicerend of baltsend/zingend). Alle overige waarnemingen hebben betrekking op foeragerende of overvliegende dieren. Hieruit kunnen geen conclusies getrokken worden ten aanzien van verblijfplaatsen.

Uit de genoemde gegevens die betrekking hebben op een territorium is op te maken dat het onderzoeksgebied en de directe omgeving ervan tot het leefgebied behoort van de volgende broedvogelsoorten: appelvink, blauwe reiger (kolonie met minimaal 5 paren, 2012), boomklever, boomkruiper, boomvalk, braamsluiper, buizerd, ekster, fazant, fitis, gaai, goudhaan, goudvink, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote lijster, havik, heggenmus, holenduif, houtduif, kauw, kleine bonte specht, koekoek, koolmees, koperwiek, kruisbek, kuifmees, matkop, merel, pimpelmees, ransuil, roodborst, scholekster, sijs, sperwer, spreeuw, staartmees, tiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, vink, wilde eend, winterkoning, zanglijster, zomertortel, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte specht en zwartkop.

Uiteindelijk zijn slechts 12 waarnemingen localiseerbaar en op kaart gezet (zie kaart

1) – alle andere waarnemingen hebben betrekking op een groter gebied. Het gaat bij deze 12 waarnemingen om de volgende soorten: blauwe reiger, goudhaan, merel, roodborst, sijs, tijftjaf, winterkoning, zanglijster en zwarte mees. Hieronder zijn geen soorten met een jaarrond beschermde nestplaats, zoals buizerd, havik en ransuil.

Amfibieën en reptielen

Er is slechts één waarneming van de herpetofauna beschikbaar, namelijk van gewone pad (2010), maar deze waarneming is niet localiseerbaar. De gewone pad is een tabel 1-soort en dus niet streng beschermd.

Vissen

Er zijn vier waarnemingen van vissen, betrekking hebbend op een tweetal soorten, namelijk Amerikaanse hondsvijl en brasem. Beide soorten zijn niet beschermd. De waarnemingen zijn niet localiseerbaar.

Ongewervelden

Er zijn in totaal 213 waarnemingen van ongewervelden: dagvlinders (31), kevers (1), libellen (116), nachtvlinders (58), vliegen en muggen (4), sprinkhanen en krekels (2) en overig (1). Hieronder volgt een korte opsomming, waarbij nog opgemerkt wordt dat geen van de waarnemingen localiseerbaar zijn; er zijn ook geen beschermde soorten bij.

- Dagvlinders: atalanta, bont zandoogje, boomblauwtje, citroenvlinder, dagpauwoog, distelvlinder, eikenpage, gehakelde aurelia, groot dikkopje (Rode Lijst), groot koolwitje, icarusblauwtje, kleine vuurvlinder, oranje zandoogje en oranjetipje.
- Kevers: groene zandloopkever.
- Libellen: deze groep is het best vertegenwoordigd, wat gelet op de aanwezige vennen en vijvers verklaarbaar is. De volgende soorten zijn aangetroffen: azuurwaterjuffer, blauwe breedscheenjuffer, bloedrode heidelibel, bruine glazenmaker, gewone oeverlibel, gewone pantserjuffer, grote keizerlibel, grote roodoogjuffer, houtpantserjuffer, kanaaljuffer, kleine roodoogjuffer, koraaljuffer, lantaamtje, noordse witsnuitlibel, paardenbijter, platbuik, smaragdlibel, tangpantserjuffer, variabele waterjuffer, viervlek, vuurjuffer, watersnuffel en weidebeekjuffer.
- Nachtvlinders: 45 soorten, echter geen Rodelijstsoorten.
- Vliegen en muggen: 3 soorten, idem.
- Sprinkhanen en krekels: 2 soorten, namelijk struiksprinkhaan en zuidelijke boomsprinkhaan; deze soorten staan niet op de Rode Lijst.
- Overig: wespenspin.

Lagere planten

Van de lagere planten zijn vertegenwoordigd:

- Blad- en levermossen: 231 waarnemingen, verdeeld over 114 soorten, waarvan de volgende Rode lijstsoorten: blauw boomvorkje, glanzend etagemos, grote viltmuts en klein rimpelmos.
  - Schimmels : 7 waarnemingen, verdeeld over 7 soorten, waarvan drie soorten van de Rode Lijst, te weten blauwzwarte stekelzwam (ernstig bedreigd), roodschubbe gordijnzwam en roze spijkerzwam.
- Ook deze waarnemingen zijn echter niet localiseerbaar.

foto 5: Bos in zuidwesten van het onderzoeksgebied

3. Resultaten veldonderzoek en conclusies

3.1. Biotopen en flora

Biotopen en flora

Zoals in hoofdstuk 1 al is opgemerkt, bestaat het onderzoeksgebied uit bos met vijvers in het centrum en een bestaand appartementencomplex. Het bos in het zuidwesten is geheel afgesloten en alleen via een poort langs de Halderheideweg toegankelijk. De rest van het gebied is min of meer vrij toegankelijk – wel staat er een hekwerk langs de Parkweg.

foto 6: Wilde gagel langs oever Heerenven

Het eerder genoemde bos is gemengd en bestaat uit dennen, berken en eiken. Foto 5 op pag. 12 geeft een impressie van de bestaande toestand. Een aantal dennen is dood en er zijn holtes in gemaakt, vermoedelijk door spechten (zie foto 9). Het bos langs de Parkweg is ook gemengd van karakter, maar er staan wel wat oudere bomen in.

In de oeverzone van het Heerenven staat wilde gagel (foto 6), een beschermde soort (tabel 1-soort). Wilde gagel is destijds bij de inrichting van het gebied aangeplant, toen het appartementencomplex is gebouwd.

Verder zijn een tweetal Rodelijstsoorten aangetroffen: moerashertshooi en wateraardbei, zie onderstaande foto's 7 en 8 en kaart 1. Deze waarnemingen corresponderen met de archiefwaarnemingen, zoals behandeld in hoofdstuk 2 en worden ook in rapport 00134-H genoemd.

foto 7: Moerashertshooi langs oever Heerenven (zie voor locatie kaart 1)

foto 8: Wateraardbei langs oever Heerenven (zie voor locatie kaart 1)

foto 9: Dode dennen met holtes in zuidwestelijk bosje

3.2. Fauna

Zoogdieren

Gedurende het veldonderzoek is in het bijzonder gelet op het voorkomen van holtes en spleten in bomen, die als verblijfplaats kunnen dienen voor boombewonende soorten, met name vleermuizen en eventueel marters (boommarter of steenmarter). Vanuit het vorige onderzoek in 2008 was al bekend dat er bomen met holtes staan, zie rapport 00134-H, §2.2.

De aangetroffen bomen met holtes zijn op kaart 2 weergegeven. In het (zuid)westelijk deel van het onderzoeksgebied gaat het om dode dennen. In het

oostelijk deel om beuken. Met name één oude beuk (foto 10) is fraai en zeer geschikt als (zomer)verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis of rosse vleermuis. Of de boom ook thans in gebruik is, kan op grond van het quickscan onderzoek niet worden vastgesteld. Deze boom blijft evenwel gehandhaafd.

Voor het overige is het totale onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Boven het water van het Heerenven kan men in de zomer jagende watervleermuizen verwachten.

Er zijn binnen het onderzoeksgebied geen bomen aangetroffen met een nest van de eekhoorn.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van dassen in het gebied.

foto 10: Beuk met spleten in het oostelijk bosgebied, langs de Parkweg (locatie: zie kaart 1)

Vogels

In het zuiden van het onderzoeksgebied zijn in het bos diverse nesten in bomen aanwezig, zie foto 11 (zie ook figuur 2 in rapport 00134-H). Deze nesten zijn hoogstwaarschijnlijk in gebruik bij een kolonie blauwe reigers. Uit de Natuurloketdata komt namelijk ook naar voren dat er een kolonie blauwe reigers is aangetroffen nabij het Heerenven (zie kaart 1 en §2.1).

Verder zijn er binnen het onderzoeksgebied geen bomen aangetroffen met nesten die toebehoren aan vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, zoals buizerd of havik.

Overige soorten

Het veldbezoek vond plaats buiten het voortplantingsseizoen van amfibieën, zodat er geen uitspraken kunnen worden gedaan over het voorkomen van deze soortgroep. De aanwezige oppervlaktewateren kunnen wel tot het leefgebied behoren van algemene soorten als bruine kikker, groene kikker en gewone pad. Meer zeldzame en ook zwaarder beschermde soorten als alpenwatersalamander en kamsalamander worden niet verwacht. De vennen hebben voor deze soorten te steile oevers en de oevers zijn teveel beschaduwd.

foto 11: Bomen met nesten, zeer waarschijnlijk van blauwe reiger

Hoewel het seizoen ten tijde van het veldbezoek niet geschikt is voor het doen van waarnemingen aan insecten, zoals dagvlinders, libellen, sprinkhanen en krekels, kan op voorhand worden uitgesloten dat er wettelijk beschermde soorten voorkomen, omdat deze alleen in zeer bijzondere milieus zijn aan te treffen. Een enkele Rodelijstsoort onder bijvoorbeeld dagvlinders, zoals genoemd in §2.2, kan echter niet

worden uitgesloten. Dergelijke soorten zijn echter niet in de gedeelten met bos te verwachten, aangezien de ondergroei ervan een slechts matige kwaliteit heeft of nagenoeg afwezig is.

3.3. Conclusies betreffende aanwezigheid beschermde soorten

Op grond van het uitgevoerde archief- en veldonderzoek kunnen per soortgroep de volgende conclusies worden getrokken:

- Planten. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen streng beschermde planten (tabel 2 of tabel 3) aangetroffen. Wel komt een soort van tabel 1 voor; te weten gagel, in de oeverzone van het Heerenven. Verder komen in de oeverzone van dit ven een tweetal Rodelijstsoorten voor; te weten moerashertshooi en wateraardbei.
- Vleermuizen. Binnen het onderzoeksgebied zijn potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig, namelijk zomerverblijfplaatsen van boombewonende soorten, met name ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en rosse vleermuis. Het gaat om een aantal bomen met holtes. In het westelijk bosperceel zijn het dode dennen en in het oostelijk bosgebied gaat het om beuken. Voor het overige vormt het onderzoeksgebied geschikt foerageerbiotoop voor vleermuizen. Welke soorten voorkomen en in welke aantallen, kan alleen op basis van nader onderzoek in het zomerseizoen worden vastgesteld.
- Overige zoogdieren. Er zijn binnen het projectgebied geen actuele of potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van streng beschermde soorten als boommarter, das, eekhoorn of steenmarter. Voor marterachtigen is het gebied slechts matig geschikt, verblijfplaatsen worden niet verwacht.
- Vogels. Binnen het onderzoeksgebied komt een reigerkolonie voor; in het bosgebied in het zuiden bevinden zich diverse nesten. Van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats als buizerd of havik zijn geen nestplaatsen aangetroffen.
- Amfibieën. De vennen binnen het onderzoeksgebied vormen alleen geschikt biotoop voor algemeen voorkomende soorten amfibieën als bruine en groene kikker en gewone pad. Voor meer kritische en strenger beschermde soorten zijn geen geschikte biotopen beschikbaar.
- Ongewervelden. Het is uitgesloten dat er zich beschermde soorten dagvlinders binnen het onderzoeksgebied bevinden. In de directe omgeving van de vennen is een enkele Rodelijstsoort van dagvlinders niet geheel uit te sluiten. Er zullen ook diverse libellensoorten voorkomen, zoals uit de archiefwaarnemingen is af te leiden, maar hieronder zijn geen beschermde of Rodelijstsoorten.

4. Het voornemen, effecten en mitigatie

4.1. Beschrijving van het voornemen

De geplande inrichting van het onderzoeksgebied voor wat betreft te realiseren bebouwing is in figuur 1 (pag. 4) weergegeven. In het westelijk bosgebied, dat thans voor het publiek onbereikbaar is vanwege een hekwerk, worden een viertal bosvilla's gerealiseerd. Langs de Parkweg, in het oosten worden een tweetal urban villa's gebouwd met ieder 9 woningen. In het noordoosten worden appartementen gebouwd. Het parkachtig karakter blijft behouden, maar er zal ongeveer 20% van het bos moeten worden gerooid. De aanwezige vennen blijven grotendeels in tact. Langs het Heerenven zal de oostelijke oever worden geherprofileerd. Verder worden de vennen uitgebreid en er zullen natuurlijke oevers worden aangelegd. Tevens komen ze via een duiker onder de Parkweg door in verbinding te staan met het ven ten oosten van deze weg gelegen. Tenslotte zullen beide vennen worden opgeschoond (verwijderen sliblaag).

De waardevolle bomen die in de periferie van de bosgedeelten staan, met name langs de Parkweg, zullen zoveel mogelijk worden geïntegreerd in het plan.

4.2. Effecten op flora en fauna en mitigatie

Effecten

Bij de effecten is onderscheid te maken in tijdelijke en permanente effecten. Omdat er biotopen worden vernietigd dan wel van karakter zullen veranderen, zijn de permanente effecten het belangrijkste.

Tijdelijke effecten betreffen de verstoring die uitgaat van de aanlegwerkzaamheden met daaraan verbonden verkeer. Maar de effecten hiervan op de aangrenzende bosgebieden kunnen eigenlijk alleen negatief zijn tijdens het broedseizoen en met name voor broedvogels in de directe omgeving. Het is mogelijk dat de betreffende vogels hun nestplaats in dat geval iets verder van het projectgebied af kiezen. Maar omdat tijdens het broedseizoen geen kap plaatsvindt en geen werkzaamheden worden uitgevoerd met een grote akoestische impact, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Permanente effecten. Er zal als gevolg van het voornemen bos worden gekapt. Dit betekent dat er biotoopverlies plaatsvindt, met name voor vogels. De vennen worden opgeschoond, waarmee een kwaliteitsverbetering van het water beoogd wordt. En door koppeling met andere vennen vindt doorspoeling en zodoende verversing plaats, wat ook gunstig is voor de waterkwaliteit. Al met al zal de kwaliteit van de vennen verbeterd worden.

Per soortgroep worden de effecten als volgt ingeschat:

- Planten. In de vennen zal een tijdelijke verstoring optreden van watervegetaties, doordat slib wordt weggehaald. Het opschonen vindt plaats in het winterseizoen, om de watervegetatie zo veel mogelijk te sparen. Niettemin zal er wel een tijdelijke achteruitgang optreden, maar het totaaleffect zal op de langere termijn gunstig zijn. De aanwezige Rode lijst- en beschermde soorten zullen zich wel weten te handhaven. Van belang is wel dat er op zorgvuldige wijze met de bestaande vegetaties wordt omgegaan.
- Vleermuizen. Door verlies van bos zal een navenant verlies van foerageeropervlak verdwijnen. Omdat er voldoende alternatief foerageerbiotoop binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied gehandhaafd blijft, betekent het verlies geen inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van de thans aanwezige populaties. Mogelijk kunnen de bestaande bomen met holtes in het westelijk bosgebied gehandhaafd blijven, omdat ze niet binnen de bouwvlakken staan. Maar verlies van deze bomen betekent dat de vleermuizen die er nu gebruik van maken elders alternatieve plekken moeten vinden. Omdat er veel bos is in de omgeving zal dit geen probleem zijn en wordt de gunstige staat van instandhouding niet aangetast. Al met al zijn de gevolgen voor vleermuizen licht negatief.
- Overige zoogdieren. Van das, eekhoorn, boomkruiper of steenmarter zijn geen waarnemingen bekend binnen het onderzoeksgebied, zodat effecten op deze soorten nihil zijn. Algemene soorten als konijn en ree zullen minder leefgebied overhouden, maar voor deze soorten geldt dat ze zich vrij gemakkelijk aanpassen en alternatief leefgebied vinden. Bovendien is de populatie zodanig groot, dat een gering verlies aan leefgebied geen inbreuk maakt op de gunstige staat van instandhouding.
- Vogels. Door de bouw van woningen in het bos waar de reigernesten zijn, zullen deze nestplaatsen ongeschikt worden, ook al blijven de bomen zelf in tact. Aangezien de blauwe reiger een zeer schuwe vogel is, is een woonfunctie niet te combineren met een kolonieplaats voor deze soort. Ook voor deze soort geldt dat die in staat geacht wordt een alternatieve vestigingslocatie te vinden.
- Amfibieën, reptielen en ongewervelden. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op (zwaardere) beschermde soorten, aangezien deze niet voorkomen c.q. verwacht kunnen worden binnen het onderzoeksgebied. Aangezien de waterkwaliteit van het ven naar verwachting vooruit zal gaan en de oevers worden geoptimaliseerd, mag aangenomen worden dat de

habitatgeschiktheid voor amfibieën zal toenemen en dat ook minder algemene soorten als alpenwatersalamander er zich op den duur kunnen vestigen. Door oppervlaktevergroting van de oevers zal ook het biotoop voor vlinders en libellen vooruitgaan in omvang en kwaliteit.

Mitigatie

De genoemde tijdelijke negatieve gevolgen kunnen worden gemitigeerd door tijdens het broedseizoen werkzaamheden, die veel geluidsverstoring veroorzaken, na te laten of tot een minimum te beperken en deze in een ander seizoen te doen plaatsvinden. Deze maatregel maakt al onderdeel uit van het voornemen.

Het verlies aan zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen door de kap van bomen met holtes kan in belangrijke mate worden gemitigeerd door het ophangen van vleermuiskasten.

foto 12: Beuk met holtes langs Parkweg

foto 13: Vijver Parkweg

5. Toetsing aan wetgeving en conclusies

5.1. Wetgeving

De *Flora- en Faunawet* stelt (artikel 2):

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Het is verboden:

- planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (art. 8);
- dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9);
- dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten (art. 10);
- nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11);
- eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art. 12).

Vrijstelling of ontheffing

Op grond van artikel 75 van de FfW kan voor bepaalde, bij wet verboden handelingen (zie artikelen 8 t/m 12), ontheffing worden verleend. De ontheffingverlening is afgestemd op de mate waarin soorten in hun voortbestaan bedreigd zijn. Er geldt een vrijstellingsregeling voor de volgende drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;

- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

De voorgenomen maatregelen vallen onder de derde categorie. Voor activiteiten die vallen onder de derde categorie hoeft alleen een ontheffing te worden aangevraagd wanneer sprake is van het voorkomen van een kleine selectie uit de groep van beschermde planten- en diersoorten, afhankelijk van het zogenaamde *beschermingsregime*. Er worden drie regimes onderscheiden. Voor elk regime geldt dat geen afbreuk mag worden gedaan aan een gunstige staat van instandhouding:

- Bij soorten van het *lichtste regime* - betrekking hebbend op een aantal bij name genoemde (zeer algemene) soorten - geldt dat de gunstige staat van instandhouding door een aantal genoemde ingrepen nooit in gevaar zal komen. Dit zijn kortweg genoemd de 'tabel 1-soorten', of 'algemene soorten'. Voor deze soorten behoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.
- Voor soorten van het *middelste regime* moet de initiatiefnemer aantonen dat de gunstige staat van instandhouding door de genoemde ingrepen niet in gevaar komt. Het zijn de 'tabel 2-soorten', ofwel 'overige soorten'. Een ontheffing van LNV blijft nodig, tenzij de initiatiefnemer beschikt over c.q. aantoonbaar werkt conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.
- Bij het *zwaarste regime* worden voor een aantal soorten vrijstellingen en ontheffingen slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Dit zijn de zogenaamde 'tabel 3-soorten': soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tabel 3a) en bijlage I van de (genoemde) AMvB (tabel 3b). In principe vallen ook vogels onder dit beschermingsregime. Hierbij geldt dat de nestplaats tijdens het broedseizoen beschermd is. Voor verstoring of vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen tijdens het broedseizoen wordt in principe geen ontheffing verleend, aangezien er bijna altijd wel een uitwijkmogelijkheid voor de ruimtelijke ingreep is naar de rest van het jaar. Voor het verstoren c.q. vernietigen van vaste rust- of verblijfplaatsen, die jaarrond in gebruik zijn (roofvogels, huismus, roek e.a.⁴) kan een ontheffing c.q. "positieve afwijzing" worden verkregen, maar wel volgens de eerder genoemde condities. Voor het broedseizoen wordt doorgaans de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden. Deze data gelden als richtdata: het broedseizoen duurt vanaf het moment dat vogels hun territorium gaan uitzetten totdat de jongen zijn uitgevlogen. Deze momenten zijn zeker niet voor alle soorten gelijk.

---

⁴ Augustus 2009 is een aangepaste lijst gepubliceerd door het Ministerie van LNV. Van de volgende soorten zijn de nesten jaarrond beschermd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

5.2. Toetsing en conclusies

TOETSING AAN DE WET

Opzet van de toets

Bij de toets wordt in grote lijnen het volgende stappenplan gevolgd:

- a) Inzicht krijgen welke informatie wettelijk relevant is.
- b) Er wordt vastgesteld of er voldoende gegevens aanwezig zijn om de toets gefundeerd uit te kunnen voeren.
- c) Bepaald wordt of en wanneer op basis van de thans beschikbare gegevens er sprake is van ontheffings- en vergunningplicht.
- d) Indien hiervan sprake is, wordt aangegeven hoe dit eventueel kan worden voorkomen door een alternatief te ontwerpen, waarbij geen verbodsbepalingen overtreden worden.
- e) Indien het niet lukt een dergelijk alternatief te vormen, wordt aangegeven op welke wijze er mitigatie en/of compensatie kan plaatsvinden.
- f) Er wordt aangegeven wat het vervolgtraject is, bijvoorbeeld een extra veldinventarisatie.
- g) Aangegeven wordt wat het kritieke pad met betrekking tot de doorlooptijden is (tijdstraject).
- h) Er wordt een inschatting gedaan of er zicht is op het verkrijgen van een ontheffing (FfW).

Resultaten toetsing

Ten aanzien van de toetsing aan de wet kan het volgende worden geconcludeerd:

- Wettelijk relevante informatie is: zijn er aanwijzingen voor, of is aanwezigheid vastgesteld van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren (boomarter, das, eekhoorn en steenarter) en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, alsmede groeiplaatsen van beschermde flora en zijn de gegevens hierover valide en actueel?
- Er zijn geen groeiplaatsen van streng beschermde flora (tabel 2,3-soorten) bij het veldbezoek aangetroffen. Omdat er geen plantensoorten uit het middelste en zwaarste regime voorkomen, is hier geen sprake van een knelpunt.
- Gesteld kan worden dat er voor de eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen bij voorkeur nader onderzoek in de zomerperiode (mei tot augustus) zou moeten plaatsvinden. Door het voornemen gaan waarschijnlijk enkele potentieel geschikte verblijfplaatsen verloren, maar essentiële onderdelen van het leefgebied worden niet aangetast of verstoord. Nader onderzoek in het kader van de Ffwet is niet noodzakelijk en de onderhavige quick scan volstaat. Er is geen ontheffing nodig voor vleermuizen, mits de te kappen bomen met holtes

elders in het bosgebied worden gecompenseerd door vleermuiskasten, zodat het totaalaanbod van mogelijke verblijfplaatsen niet verkleind wordt.

- Van de vogels bestaat een redelijk compleet beeld, althans wat de functie van het onderzoeksgebied zelf betreft, ook al is er geen territoriumonderzoek uitgevoerd. Duidelijk is in elk geval dat er binnen het onderzoeksgebied een kolonie van blauwe reigers aanwezig is. Deze zal door het voornemen waarschijnlijk verdwijnen. Voor deze soort is echter geen ontheffing nodig, mits de nesten niet tijdens het broedseizoen vernietigd of verstoord worden.
- De betekenis van het projectgebied voor amfibieën is thans matig en zal in de toekomst kroter worden. Er zijn nu geen soorten aanwezig waarvoor een ontheffing nodig is, al geldt hierbij wel de kanttekening dat er niet in het juiste seizoen is geïnventariseerd. Het verwijderen van de sliblaag mag in elk geval niet tijdens het voortplantingsseizoen van amfibieën plaatsvinden, ook al om de aanwezige watervegetatie zoveel mogelijk te sparen.

SLOTCONCLUSIES

Conclusies betreffende aanwezigheid van flora en fauna en effecten daarop

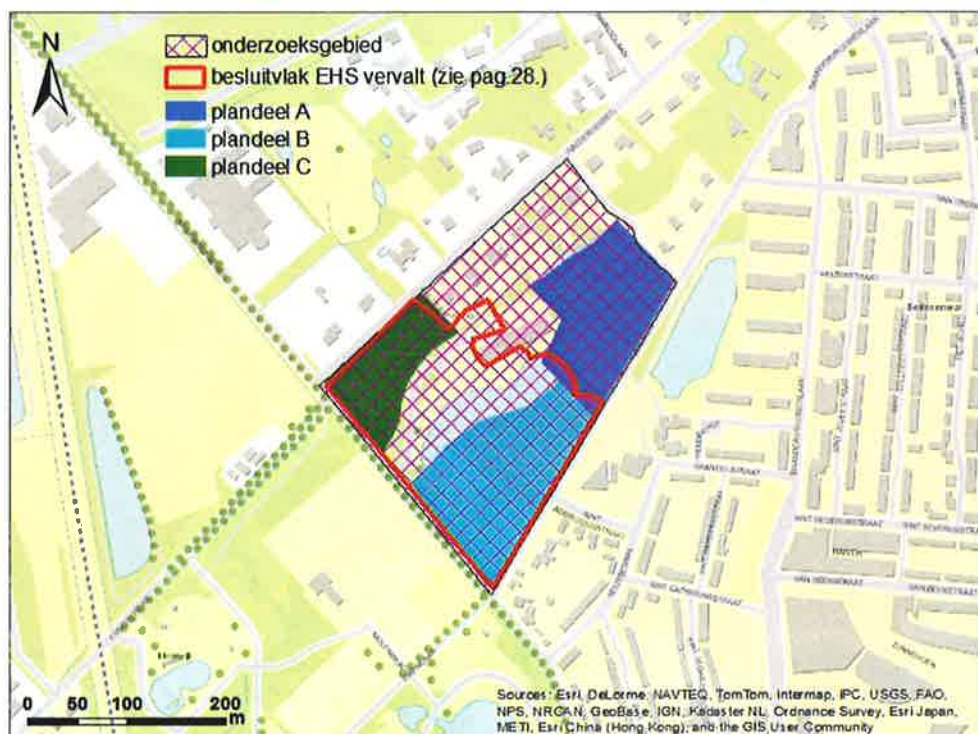
1. Het onderzoek naar groeiplaatsen van beschermde planten en verblijfplaatsen van beschermde soorten, met name van vleermuizen, boommarter, das, steenmarter, eekhoorn en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats heeft alleen aanwijzingen opgeleverd dat er mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.
2. Gelet op de relatief geringe kap van bos blijft voldoende foerageergebied voor vleermuizen over. Door het ophangen van kasten bij kap van bomen met holtes kan het totaalaanbod aan verblijfplaatsen worden gegarandeerd en zijn er nauwelijks negatieve effecten te verwachten voor vleermuizen

Conclusies inzake ontheffingsplicht

3. Aangezien er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden wanneer de mitigerende maatregelen in acht worden genomen (i.e. rekening houden met het broedseizoen en het ophangen van vleermuiskasten) is voor de voorgenomen ontwikkeling geen ontheffing ex artikel 75 nodig.

Bijlage 1. Gebied Moorwijk, besluitvlak EHS vervalt

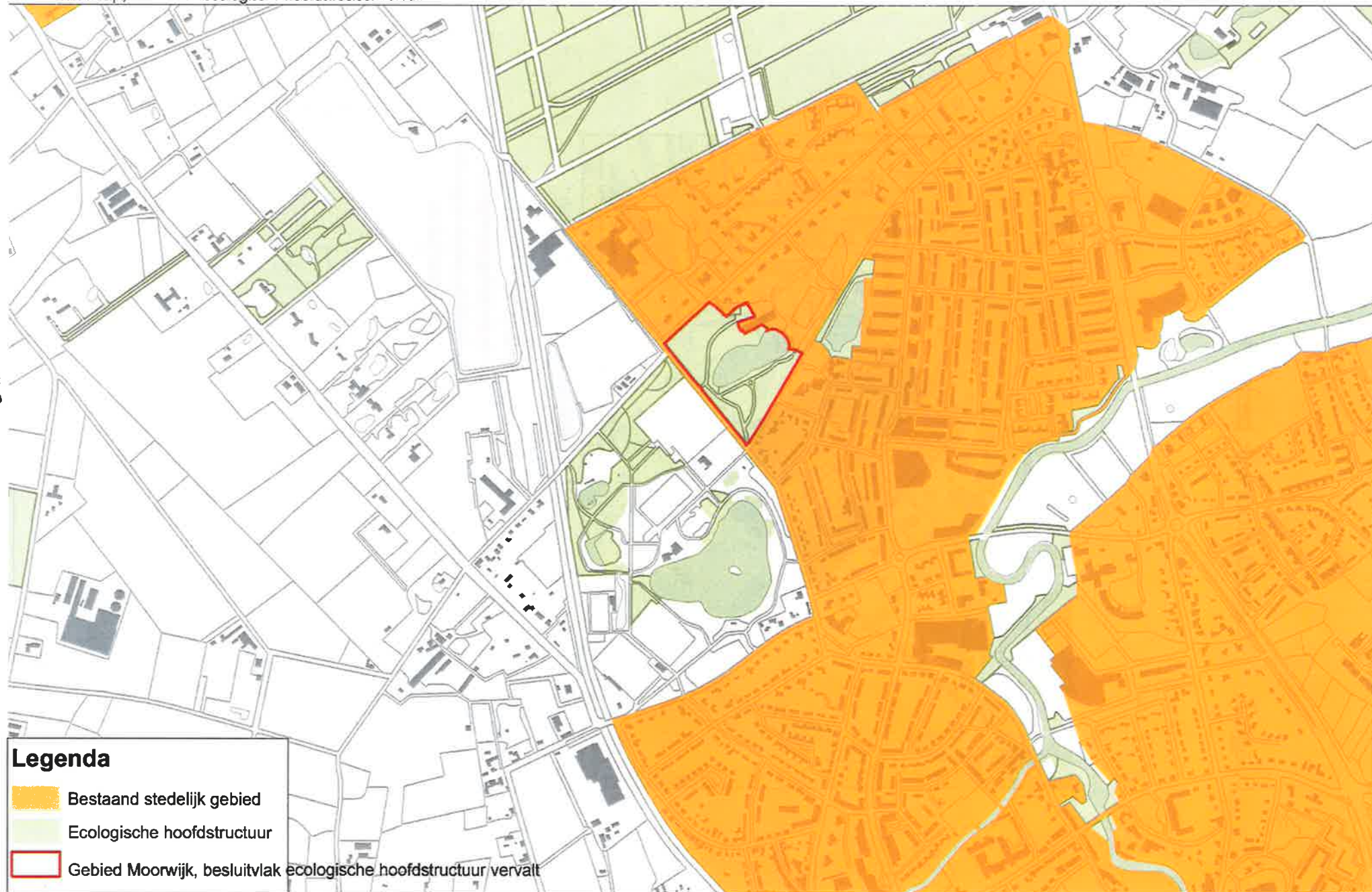

figuur b1: Relatie tussen onderzoeksgebied, plandelen en "besluitvlak EHS vervalt"

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op de vergadering d.d. 9 juli 2010 besloten (Besluit 45/10 E) dat: '... voor het gebied Moorwijk te Boxtel de aanduiding ecologische hoofdstructuur vervalt en de aanduiding uit het uitwerkingsplan streekplan wordt opgenomen te weten: "bestaand stedelijk gebied"; en de verdere uitwerking over te laten aan de gemeente Boxtel'.

Verordening ruimte Noord-Brabant, fase 1

Gebied Moorwijk, besluitvlak ecologische hoofdstructuur vervalt

Bron ondergrond: Copyright 2009 Topografische Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn. Opmaak: bureau GEO, tek. nr 25 958, 16 juni 2010

250 125 0

Provincie Noord-Brabant

Kaart 1 Archief- en veldwaarnemingen

